EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 03 23
COM(2020) 119 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Abipusiškumo santykių trūkumas vizų politikos srityje. Dabartinė padėtis

I. ĮVADAS

2016 m. balandžio 12 d. Komisija pateikė komunikatą „Abipusiškumo santykių su tam tikromis trečiosiomis šalimis trūkumas vizų politikos srityje. Dabartinė padėtis ir galimi veiksmai“[1]. Tame komunikate pažymėta, kad aktyviai remiant Komisijai išspręsta didžioji dauguma abipusiškumo principo nesilaikymo atvejų, apie kuriuos pranešta dėl trečiųjų šalių[2]. Tačiau komunikate taip pat priminta, kad, jei susijusi trečioji šalis iki 2016 m. balandžio 12 d. nepanaikino vizos reikalavimo, Komisija pagal 2001 m. kovo 15 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 539/2001 su pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1289/2013, įpareigota priimti deleguotąjį aktą, kuriuo 12 mėnesių sustabdomas bevizio režimo taikymas tos trečiosios šalies piliečiams[3]. Reglamente taip pat reikalaujama, kad Komisija atsižvelgtų į bevizio režimo taikymo sustabdymo pasekmes ES ir jos valstybių narių išorės santykiams[4].

2016 m. balandžio mėn. komunikate įvertintos bevizio režimo taikymo sustabdymo pasekmės ir poveikis ES piliečiams ir įmonėms, taip pat susijusių trečiųjų šalių piliečiams, ir Europos Parlamentas bei Taryba paraginti aptarti, kaip būtų tinkamiausia toliau spręsti šį klausimą. Po to Komisija pateikė penkis tolesnių veiksmų komunikatus: 2016 m. liepos[5] ir gruodžio mėn.[6], 2017 m. gegužės[7] ir gruodžio mėn.[8] ir 2018 m. gruodžio mėn.[9] Naujausiuose – 2017 m. gruodžio mėn. ir 2018 m. gruodžio mėn. – komunikatuose dėl vizų režimo abipusiškumo Komisija apžvelgė padėtį ir tolesnius veiksmus dėl padėties su Jungtinėmis Valstijomis dėl abipusiškumo principo nesilaikymo (apie tai pranešė Bulgarija, Kroatija, Kipras, Lenkija ir Rumunija); JAV yra vienintelė likusi šalis, kuri ne iki galo laikosi abipusiškumo principo.

2019 m. sausio 15 d. Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui buvo pateiktas naujausias komunikatas.

Šiame komunikate apžvelgiama pažanga, nuo 2018 m. gruodžio mėn. padaryta siekiant vizų režimo abipusiškumo su Jungtinėmis Valstijomis, ir visų pirma pateikiama Lenkijos, kuri 2019 m. lapkričio mėn. prisijungė prie Jungtinių Valstijų bevizio režimo programos, padarytos pažangos ataskaita.

Šis komunikatas pateikiamas ypatingu metu, kai daug šalių, kovodamos su COVID-19 visuotine pandemija, imasi su vizomis susijusių priemonių. Visame pasaulyje imta plačiai naudoti priemones, kuriomis laikinai ribojamos nebūtinos kelionės. Nuo 2020 m. kovo 13 d. Jungtinės Valstijos nustatė laikinus kelionių apribojimus visų šalių užsienio piliečiams, kurie fiziškai buvo Šengeno erdvėje arba joje lankėsi per paskutines 14 dienų[10]. Kovo 16 d. šie apribojimai buvo pradėti taikyti ir Airijai bei

---

1 COM(2016) 221 *final*, 2016 m. balandžio 12 d.

2 2014 m. apie abipusiškumo principo nesilaikymo atvejus Komisijai pranešė penkios valstybės narės: Bulgarija, Kroatija, Kipras, Lenkija ir Rumunija. Jos pranešė apie padėtį dėl Kanados, Jungtinių Valstijų, Australijos, Brunėjaus ir Japonijos. Abipusiškumo principo nesilaikymo atvejai Kanadoje, Australijoje, Brunėjuje ir Japonijoje išspręsti pasiekus visišką bevizio režimo abipusiškumą.

3 Žr. minėto reglamento 1 straipsnio 4 dalį. Ta pati prievolė dabar nustatyta 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1806, nustatančio trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, sąrašus (kodifikuota redakcija), 7 straipsnyje (OL L 303, 2018 11 28, p. 39); minėtu reglamentu kodifikuotas Reglamentas 539/2001.

4 Žr. Reglamento (ES) 2018/1806 dabartinį 7 straipsnį.

5 COM(2016) 481 *final*, 2016 m. liepos 12 d.

6 COM(2016) 816 *final*, 2016 m. gruodžio 21 d.

7 COM(2017) 227 *final*, 2017 m. gegužės 2 d.

8 COM(2017) 813 *final*, 2017 m. gruodžio 20 d.

9 COM(2018) 855 *final*, 2018 m. gruodžio 19 d.

10 https://www.dhs.gov/news/2020/03/11/homeland-security-acting-secretary-chad-f-wolf-s-statement-presidential-proclamation

Jungtinei Karalystei[11]. Šios priemonės yra susijusios su atvykimo į Jungtines Valstijas apribojimais, grindžiamais fiziniu buvimu susijusiose teritorijose, o ne keliautojų pilietybe, todėl nėra susijusios su vizų režimo abipusiškumu. Europos Sąjunga ėmėsi panašių veiksmų, kad apribotų nebūtinas keliones iš trečiųjų šalių[12]. Šis komunikatas turi būti skaitomas atsižvelgiant į šią sparčiai kintančią padėtį[13].

Nors dabar visame pasaulyje susiklostė išskirtinės vizų režimo įgyvendinimą veikiančios aplinkybės, Komisija mano, kad vis tiek svarbu šiame komunikate pranešti apie veiksmus, kurių, siekiant visiško vizų režimo abipusiškumo su Jungtinėmis Valstijomis visoms valstybėms narėms, imtasi ataskaitiniu laikotarpiu, visų pirma 2019 m., prieš prasidedant visuotinei COVID-19 pandemijai. Šios pastangos bus atnaujintos, kai pasibaigs dabartinė išskirtinė padėtis.

[11] https://www.dhs.gov/news/2020/03/16/department-homeland-security-outlines-new-process-americans-returning-schengen-area

[12] COM(2020) 115 *final*, 2020 m. kovo 16 d.

[13] Kovo 19 d. Jungtinės Valstijos paskelbė visam pasauliui skirtą visuotinę aukščiausio – ketvirto – lygio sveikatos rekomendaciją nekeliauti. Todėl visame pasaulyje laikinai sustabdomos įprastos JAV vizų išdavimo paslaugos.

II. ATASKAITINIU LAIKOTARPIU ĮVYKĘ POKYČIAI

1. Lenkijos įtraukimas į Jungtinių Valstijų bevizio režimo programą

Jei atrodo, kad šalis atitinka visus bevizio režimo programos reikalavimus, JAV valstybės departamentas gali oficialiai pasiūlyti ją įtraukti į bevizio režimo programą. Tada JAV vidaus saugumo departamentas nusprendžia, ar šalis atitinka reikalavimus, ir įvertina, kad šalies įtraukimas į bevizio režimo programą neturės neigiamo poveikio Jungtinių Valstijų interesams; tada Vidaus saugumo departamento sekretorius gali įtraukti šalį į bevizio režimo programą.

2019 m. spalio 4 d. JAV valstybės departamentas oficialiai pasiūlė Lenkiją įtraukti į bevizio režimo programą. 2019 m. lapkričio 6 d. JAV vidaus saugumo departamentas, patvirtinęs, kad Lenkija atitinka būtinus teisės aktų[14] ir politikos reikalavimus, įtraukė Lenkiją į bevizio režimo programą. Nuo 2019 m. lapkričio 11 d. Lenkijos piliečiai gali teikti prašymą keliauti į Jungtines Valstijas turizmo ar verslo tikslais iki 90 dienų be JAV vizos.

Komisija džiaugiasi, kad Lenkija prisijungė prie bevizio režimo programos, – tai yra aktyvaus diplomatinio bendradarbiavimo ir visapusiško bendradarbiavimo su visomis šalimis rezultatas. Šis požiūris padėjo išspręsti ankstesnius abipusiškumo principo nesilaikymo atvejus ir davė rezultatų taip pat ir Jungtinių Valstijų atveju. Pasiekti rezultatai rodo, kad apčiuopiamą pažangą šioje srityje galima pasiekti stiprinant bendradarbiavimą ir palaikant diplomatinius ryšius.

2. ES ir Jungtinių Valstijų ryšių ir su tuo susijusios tolesnės veiklos apžvalga

Apžvelgiamuoju laikotarpiu ES ir Jungtinės Valstijos toliau sparčiai palaikė politinius ir techninius ryšius. Komisija toliau ragino Jungtines Valstijas visais įmanomais atvejais glaudžiai bendradarbiauti su susijusiomis valstybėmis narėmis ir spartinti pažangą siekiant visiško vizų režimo abipusiškumo. Bendradarbiaudama su susijusiomis valstybėmis narėmis, Komisija atnaujino raginimą, kad dedamos pastangos taptų aktyvesniais konkrečiais visų pusių veiksmais, remiantis objektyviais kriterijais.

Atsižvelgiant į tai, ataskaitiniu laikotarpiu vizų režimo abipusiškumas buvo aptartas visuose atitinkamuose oficialiuose ES ir Jungtinių Valstijų susitikimuose, visų pirma du kartus per metus surengtuose aukšto politinio lygio ES ir JAV teisingumo ir vidaus reikalų ministrų susitikimuose (2019 m. gegužės mėn. Bukarešte ir 2019 m. gruodžio mėn. Vašingtone). Šis klausimas taip pat išsamiai aptartas techniniu lygmeniu du kartus per metus surengtuose ES ir JAV teisingumo ir vidaus reikalų vyresniųjų pareigūnų susitikimuose (2019 m. vasario mėn. Bukarešte, 2019 m. rugsėjo mėn. Briuselyje ir 2020 m. kovo mėn. Rovinyje) ir trišaliuose (Komisijos, Jungtinių Valstijų ir susijusių valstybių narių) susitikimuose 2019 m. gegužės mėn. Vašingtone ir 2019 m. lapkričio mėn. Briuselyje.

Trišalis susitikimas Vašingtone (2019 m. gegužės mėn.)

2019 m. gegužės mėn. Vašingtone įvyko konstruktyvus trišalis vyresniosios vadovybės lygmens susitikimas. Tai antras kartas, kai trišalės derybos Jungtinių Valstijų kvietimu surengtos Vašingtone. ES palankiai įvertino šį kvietimą, nes jis suteikė galimybę užmegzti glaudesnius ryšius su įvairiais

[14] Atmestų Lenkijos piliečių prašymų išduoti vizą rodiklis 2019 finansiniais metais sumažėjo nuo 3,99 proc. iki 2,76 proc. ir neviršijo teisės aktais nustatytos 3 proc. ribos. 2019 m. birželio 12 d. Lenkija ir Jungtinės Valstijos pasirašė privalomą Sunkių nusikaltimų prevencijos ir kovos su jais susitarimą, kuriuo sudaromos sąlygos abiem šalims glaudžiau bendradarbiauti visuomenės saugumo ir migracijos srityje.

JAV partneriais ir kitais svarbiais atstovais. Komisija paaiškino politines aplinkybes, susijusias su tuo metu vykusiais Europos Parlamento rinkimais, ir tai, kad reikia kuo skubiau daryti pažangą. Susitikime aptarti bevizio režimo programos techniniai reikalavimai, taip pat visiško vizų režimo abipusiškumo užtikrinimo politinė svarba.

Laikydamosi įsipareigojimų parengti konkretesnes gaires susijusioms valstybėms narėms, Jungtinės Valstijos pateikė išsamų Vidaus saugumo departamento parengtą klausimyną[15], siekdamos aiškiau išdėstyti bevizio režimo programos techninius saugumo reikalavimus. Palyginti su 2018 m. susijusioms valstybėms narėms pateikta įsivertinimo matrica, kad jos galėtų stebėti, kaip vykdomi pagrindiniai bevizio režimo programos reikalavimai, klausimyne tie reikalavimai apžvelgiami daug išsamiau. Pripažįstant, kad klausimynu užtikrinamas didesnis skaidrumas ir aiškumas visais bevizio režimo programos saugumo reikalavimų aspektais, susitarta, kad susijusios valstybės narės iki sutarto termino pateiks atsakymus į klausimyną. Vėliau Jungtinės Valstijos įvertins šiuos atsakymus, kad nustatytų galimas sritis, kuriose dar reikia dirbti, kad būtų įvykdyti bevizio režimo programos reikalavimai. Tolesnė diskusija bus surengta kitame trišaliame susitikime 2019 m. lapkričio mėn., siekiant imtis veiksmų tose srityse.

Trišalio susitikimo dalyviai pripažino, kad į klausimyną neįtrauktas atmestų prašymų išduoti vizą rodiklis, nors daugumai susijusių valstybių narių tai yra viena iš pagrindinių teisinių kliūčių prisijungti prie bevizio režimo programos. Jungtinės Valstijos paaiškino, kad jos bendradarbiauja su susijusiomis valstybėmis narėmis per atitinkamose sostinėse įsteigtus Jungtinių Valstijų ambasadų konsulinius skyrius. Konsuliniai skyriai bendradarbiauja su vietos valdžios institucijomis siekdami sumažinti atmestų prašymų išduoti vizą rodiklį, kartu užtikrindami Jungtinių Valstijų konsulinių pareigūnų nepriklausomumą nagrinėjant prašymus išduoti vizą. Pripažindamos vykstantį konsulinį bendradarbiavimą ir būtinybę užtikrinti Jungtinių Valstijų konsulinio personalo nepriklausomumą priimant sprendimus dėl vizų išdavimo, Komisija ir susijusios valstybės narės dar kartą paragino Jungtines Valstijas pateikti išsamų atmestų prašymų išduoti vizą rodiklių suskirstymą. Toks suskirstymas, nurodant duomenis apie konkrečias vietas ar tendencijas pagrindiniuose konsulatuose, kuriuose atmetama daug prašymų išduoti vizą, visų pirma padėtų valstybėms narėms tikslingiau vykdyti informavimo kampanijas ir taip toliau mažinti atmestų prašymų išduoti vizą rodiklį.

Buvo surengti papildomi susitikimai su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant Kongreso darbuotojus, siekiant didinti informuotumą vizų režimo abipusiškumo klausimu, be kita ko, apie priemones, kurių ėmėsi ES, kad sustiprintų ES išorės sienas ir vidaus saugumą. Kaip paaiškino Jungtinių Valstijų atstovai, Jungtinės Valstijos bevizio režimo programą laiko ne tik kelionių supaprastinimo, bet ir saugumo programa. ES atkreipė dėmesį į tai, kad Jungtinėms Valstijoms saugumo požiūriu naudinga į bevizio režimo programą įtraukti visas ES valstybes nares.

ES ir JAV teisingumo ir vidaus reikalų ministrų susitikimas Bukarešte (2019 m. birželio mėn.)

2019 m. birželio 19 d. Bukarešte įvykusiame ES ir JAV teisingumo ir vidaus reikalų ministrų susitikime ES Tarybai pirmininkaujanti Rumunija ir Komisija pakartojo, kad būtina kuo skubiau į bevizio režimo programą įtraukti visas ES valstybes nares. Susitikime pripažinta padaryta pažanga, pritarta procesui, dėl kurio susitarta 2019 m. gegužės mėn. trišaliame susitikime, ir patvirtinti tolesni veiksmai: Jungtinės Valstijos įvertins valstybių narių atsakymus į JAV klausimyną ir šiuo įvertinimu bus grindžiamos būsimos diskusijos, siekiant paskatinti imtis konkrečių veiksmų. Abi pusės įsipareigojo dirbti šiuo klausimu ir politiniu lygmeniu pranešti apie padarytą pažangą.

[15] Klausimynas taip pat bus priemonė stebėti, kaip *visi* dabartiniai bevizio režimo programos nariai toliau laikosi bevizio režimo programos reikalavimų. Jungtinės Valstijos reguliariai peržiūri narystę bevizio režimo programoje, o nariai turi toliau atitikti programos reikalavimus.

Taip pat buvo pripažinta, kad daugelis bevizio režimo programos reikalavimų priklauso dvišalio Jungtinių Valstijų ir atskirų valstybių narių bendradarbiavimo sričiai. Todėl darbas bus tęsiamas lygiagrečiai – dvišaliu lygmeniu ir trišaliuose susitikimuose, kuriuose dalyvaus Komisija.

Po ministrų susitikimo paskelbtame bendrame pareiškime[16] teigiama, kad ES ir Jungtinės Valstijos sutaria, jog svarbu toliau daryti pažangą siekiant abipusio bevizio kelionių režimo pagal jų atitinkamas teisines sistemas. Pareiškime taip pat palankiai vertinama susijusių valstybių narių pažanga siekiant įvykdyti bevizio režimo programos reikalavimus – tik juos įvykdžius galima svarstyti galimybę valstybes nares įtraukti į programą.

Trišalis susitikimas Briuselyje (2019 m. lapkričio mėn.)

2019 m. lapkričio 13 d. Briuselyje įvykęs trišalis susitikimas buvo proga pranešti apie Lenkijos prisijungimą prie Jungtinių Valstijų bevizio režimo programos. Lenkijos atstovai buvo paraginti pasidalyti savo patirtimi su likusiomis susijusiomis valstybėmis narėmis, kaip sėkmingai įvykdyti bevizio režimo programos reikalavimus.

Tiek Jungtinės Valstijos, tiek Komisija įsipareigojo tęsti darbą su likusiomis keturiomis susijusiomis valstybėmis narėmis. Diskusijose daugiausia dėmesio skirta specialiai pritaikytiems darbo planams, kuriuos JAV valdžios institucijos pateikė kiekvienai iš keturių susijusių valstybių narių, remdamosi jų atitinkamais nacionaliniais atsakymais į išsamų JAV klausimyną. Į darbo planus įtraukti veiksmai, kuriais siekiama užtikrinti atitiktį bevizio režimo programos saugumo reikalavimams. Nors visos keturios susijusios valstybės narės ir Komisija palankiai įvertino darbo planų įgyvendinimą, pripažindamos, kad šie planai padidina proceso skaidrumą, valstybės narės išreiškė pageidavimą, kad veiksmai būtų susieti su terminais. Visos keturios susijusios valstybės narės įsipareigojo dirbti remdamosi darbo planais, teikti papildomas pastabas JAV ir pradėti nuolatinį dialogą dėl atitinkamuose darbo planuose siūlomų veiksmų. Komisija pasiūlė per kitą trišalį posėdį įvertinti pažangą.

ES ir JAV teisingumo ir vidaus reikalų ministrų susitikimas Vašingtone (2019 m. gruodžio mėn.)

2019 m. gruodžio 11 d. Vašingtone įvykusiame ES ir JAV teisingumo ir vidaus reikalų ministrų susitikime ES Tarybai pirmininkaujanti Suomija ir Komisija pakartojo, kaip svarbu pasiekti visišką vizų režimo abipusiškumą su Jungtinėmis Valstijomis. Nors Lenkijos prisijungimas prie bevizio režimo programos įvertintas kaip didelė pažanga, pabrėžta, kad ir toliau pirmenybę reikia teikti tam, kad būtų panaikintas vizos reikalavimas likusioms keturioms valstybėms narėms.

Buvo pripažinta, kad JAV parengti susijusioms keturioms valstybėms narėms skirti pritaikyti darbo planai yra geras būdas daryti pažangą, nes jais suteikiama labai reikalingo aiškumo ir pateikiamos konkrečios gairės, kaip užtikrinti, kad būtų laikomasi bevizio režimo programos saugumo reikalavimų.

Kitas trišalis susitikimas, kuris įvyks 2020 m. pavasarį[17], būtų proga dar kartą peržiūrėti kiekvienos iš keturių likusių valstybių narių pažangą, padarytą vykdant darbo planus, ir, siekiant stebėti pažangą, šis klausimas bus dar kartą apsvarstytas kitame ministrų susitikime 2020 m. gegužės mėn. Kroatijoje.

Po ministrų susitikimo paskelbtame bendrame pareiškime[18] Europos Sąjunga ir Jungtinės Valstijos palankiai įvertino Lenkijos įtraukimą į bevizio režimo programą, primindamos, kad tai parodo trišalio

[16] https://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2019/06/19/joint-eu-u-s-statement-following-the-eu-u-s-justice-and-home-affairs-ministerial-meeting/

[17] Preliminarus planas, atsižvelgiant į išskirtinę padėtį dėl pasaulinės COVID-19 pandemijos.

[18] https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/12/11/joint-eu-us-statement-following-the-eu-us-justice-and-home-affairs-ministerial-meeting/

proceso naudą ir vilčių teikiančią pažangą, kurią padarė kitos keturios valstybės narės siekdamos abipusio bevizio režimo pagal atitinkamas teisines sistemas. Abi šalys įsipareigojo toliau bendradarbiauti pagal atitinkamas sistemas, kad paremtų likusių keturių susijusių ES valstybių narių pastangas prisijungti prie bevizio režimo programos.

3. JAV bevizio režimo programos reikalavimai ir pokyčiai

Komunikate pristatomi pokyčiai, susiję su aktualiausiais JAV bevizio režimo programos reikalavimais, ir apžvelgiama susijusių valstybių narių ataskaitiniu laikotarpiu padaryta pažanga siekiant įvykdyti JAV bevizio režimo programos reikalavimus.

Atmestų prašymų išduoti vizą rodiklis

Jungtinių Valstijų teisės aktuose, visų pirma Jungtinių Valstijų imigracijos ir pilietybės įstatyme, nurodyta, kad šalių, siekiančių prisijungti prie bevizio režimo programos, piliečių atmestų prašymų išduoti neimigracinę vizą rodiklis turi būti mažesnis nei 3 proc. per metus arba mažiau kaip 2 proc., skaičiuojant dvejų metų vidurkį. Remiantis 2019 finansinių metų atmestų prašymų išduoti vizą statistiniais duomenimis, atmestų prašymų išduoti vizą rodiklis reikalaujamą 3 proc. ribą vis dar viršija trijose iš keturių susijusių valstybių narių (Bulgarijoje – 9,75 proc., Kroatijoje – 4,02 proc., Rumunijoje – 9,11 proc.). Tačiau iš esmės padaryta pažanga – pastaraisiais metais šis rodiklis mažėjo.

Kroatijoje užfiksuotas žymus sumažėjimas – nuo 5,92 proc. 2018 m. iki 4,02 proc. 2019 m., taigi beveik pasiekta teisės aktais nustatyta 3 proc. riba.

Atmestų Bulgarijos piliečių prašymų išduoti vizą rodiklis per pastaruosius metus nuolat mažėjo: nuo 17,3 proc. 2015 m., 16,9 proc. 2016 m., 14,97 proc. 2017 m. ir 11,32 proc. 2018 m. iki 9,75 proc. 2019 m. Rumunijoje taip pat užfiksuotas sumažėjimas – nuo 11,76 proc. 2017 m. ir 10,44 proc. 2018 m. iki 9,11 proc. 2019 m. Taigi ir Bulgarijos, ir Rumunijos rodiklis pirmą kartą nesiekia 10 proc. Kipras ir toliau neviršijo 3 proc. ribos: atmestų prašymų rodiklis buvo 2,78 proc.[19]

Jungtinės Valstijos fiskalinių metų pabaigoje skelbia visų pasaulio šalių atmestų prašymų išduoti vizą rodiklius.[20] Tačiau atsisakymų išduoti neimigracinę vizą rodiklis šalyse, kurių piliečiams taikomas bevizis kelionių į Jungtines Valstijas režimas, nėra palyginamas rodiklis. Šalių, kurios jau yra JAV bevizio režimo programos narės, atžvilgiu vizų reikalavimas taikomas tik tiems keliautojams, kurie neatitinka reikalavimo teikti prašymą Elektroninio kelionės leidimo sistemoje (ESTA).

Bevizio režimo programos saugumo reikalavimai

Kaip jau pranešta, 2017 m. Jungtinių Valstijų vidaus saugumo departamentui atlikus tikslingus patobulinimus nustatyta, kad, prieš svarstant galimybę šalį įtraukti į bevizio režimo programą, ji turi būti ne tik pasirašiusi, bet ir visapusiškai įgyvendinusi Sunkių nusikaltimų prevencijos ir kovos su jais susitarimą. Visos susijusios valstybės narės padarė pažangą siekdamos atitikti šį kriterijų. Bulgarija, Kroatija, Kipras ir Rumunija jau pasirašė ir ratifikavo šį susitarimą su Jungtinėmis Valstijomis ir toliau dėjo pastangas jį visapusiškai įgyvendinti[21].

2019 m. birželio mėn. ES ir JAV TVR ministrų susitikime politiškai patvirtinus tolesnius veiksmus, buvo tęsiamas darbas dėl saugumo reikalavimų, remiantis Jungtinių Valstijų klausimynu (žr. II.2

[19] Nors Kipras jau atitinka nustatytą 3 proc. atmestų prašymų išduoti vizą rodiklį, Jungtinės Valstijos nurodė, kad jos vertina visas susijusias aplinkybes ir kad ypatingas iššūkis tebėra salos padalijimas.

[20] Pateikta Valstybės departamento svetainėje: https://travel.state.gov/content/dam/visas/Statistics/Non-Immigrant-Statistics/RefusalRates/FY18.pdf

[21] 2019 m. birželio 12 d. Lenkija ir Jungtinės Valstijos pasirašė privalomą Sunkių nusikaltimų prevencijos ir kovos su jais susitarimą ir sėkmingai dirbo, kad jį visapusiškai įgyvendintų.

skirsnį) ir kiekvienai susijusiai valstybei narei individualiai pritaikytais darbo planais. Kitame trišaliame susitikime, kurį planuojama surengti 2020 m. pavasarį, jei tik tai leis pasaulinės aplinkybės, daugiausia dėmesio bus skiriama darbo planuose nustatytų veiksmų pažangai. Komisija toliau atitinkamai koordinuos šį procesą ir padės jį vykdyti, glaudžiai bendradarbiaudama su susijusiomis valstybėmis narėmis.

Apskritai tai, kad viena valstybė narė neseniai prisijungė prie JAV bevizio režimo programos ir kad likusių valstybių narių atžvilgiu tebevyksta į rezultatus orientuotas procesas, rodo, kad visos keturios susijusios valstybės narės turi realią galimybę toliau daryti objektyviais reikalavimais pagrįstą pažangą. Atrodo, kad kai kurios iš keturių valstybių narių labiau nei kitos priartėjo prie šių reikalavimų įvykdymo ir svarstymo jas įtraukti į bevizio režimo programą, tačiau, nepaisant dabartinės išskirtinės padėties dėl pasaulinės COVID-19 pandemijos, visos keturios šalys turi realią galimybę padaryti pažangą.

III. TOLESNI VEIKSMAI IR IŠVADOS

Komisija pakartoja ketinanti aktyviai remti keturias susijusias valstybes nares ir glaudžiai su jomis bendradarbiauti, kad padėtų joms įvykdyti įtraukimo į JAV bevizio režimo programą reikalavimus. Nors dauguma reikalavimų yra susiję su dvišaliu Jungtinių Valstijų ir susijusios valstybės narės bendradarbiavimu, vizų režimo abipusiškumas yra vienas iš pagrindinių ES vizų politikos principų, o tai pateisina nuolatinį Komisijos įsitraukimą ir dalyvavimą.

Galimybę išlaikyti tempą suteiks ryšiai – kai tik bus galima juos atnaujinti – visais lygmenimis, įskaitant techninius ir politinius tiek trišaliais, tiek dvišaliais formatais. Kitame trišaliame susitikime, kurį planuojama surengti 2020 m. pavasarį, jei tik tai leis aplinkybės, turėtų būti tęsiamas techninis darbas, grindžiamas Jungtinių Valstijų kiekvienai iš keturių likusių valstybių narių pateiktais darbo planais, ir valstybėms narėms tai turėtų praktiškai padėti įgyvendinti bevizio režimo programos saugumo reikalavimus.

Kitame ES ir Jungtinių Valstijų teisingumo ir vidaus reikalų ministrų susitikime, kurį planuojama surengti 2020 m. gegužės mėn., jei tik tai leis aplinkybės, bus galima įvertinti politiniu lygmeniu padarytą pažangą. Komisija išlieka įsipareigojusi prioritetine tvarka siekti visiško vizų režimo abipusiškumo visoms valstybėms narėms.

Kai tik išskirtinė padėtis dėl pasaulinės COVID-19 pandemijos pasibaigs, Komisija toliau bendradarbiaus su Jungtinėmis Valstijomis ir susijusiomis valstybėmis narėmis, kad paspartintų pažangą siekiant visiško vizų režimo abipusiškumo. Šiuo metu, ypač atsižvelgdama į tai, kad Lenkija prisijungė prie Jungtinių Valstijų bevizio režimo programos, ir į tai, kad kitos susijusios valstybės narės toliau daro pažangą, Komisija toliau laikosi požiūrio, kad bendradarbiavimas ir bendri diplomatiniai veiksmai, kuriuos Komisija glaudžiai derina su susijusiomis valstybėmis narėmis, tebėra tinkamiausias būdas siekti pažangos.

Todėl, dabartine Komisijos nuomone, deleguotojo akto, kuriuo laikinai sustabdomas vizos reikalavimo netaikymas Jungtinių Valstijų piliečiams, priėmimas šiuo metu duotų priešingų rezultatų ir nepadėtų siekti bevizio kelionių režimo visiems ES piliečiams tikslo.

Dėl minėtų priežasčių būtina, kad ES laikytųsi bendros pozicijos šiuo svarbiu klausimu. Komisija toliau glaudžiai bendradarbiaus su Europos Parlamentu ir Taryba, kad būtų pasiektas visiškas vizų režimo abipusiškumas, ir juos informuos apie tolesnius pokyčius.